

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Marcelou Uhříčkovou ve věci

žalobkyně: **T. Q. N.**, narozená X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
t. č. bytem X

zastoupená advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o **žalobě proti rozhodnutí žalované** ze dne 28. 6. 2023, č. j. MV-84217-4/SO-2023,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o žádosti žalobkyně o nové posouzení důvodů pro neudělení dlouhodobého víza za účelem rodinným tak, že žalovaná shledala, že je dán důvod pro neudělení takového víza podle § 56 odst. 1 písm. l) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
- Soud se před meritorním posouzením věci zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky řízení, především zda je žaloba přípustná, přičemž dospěl k závěru, že není.
- Dle § 46 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže je podle tohoto zákona nepřípustný.
- Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřípustná, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno. Takovým zvláštním zákonem je mimo jiné zákon o pobytu cizinců, ze kterého vyplývá, že jsou z přezkoumání soudem vyloučena rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza [§ 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců].
- Dlouhodobým vízem je podle § 17b zákona o pobytu cizinců vízum k pobytu nad 90 dnů. Toto vízum uděluje ministerstvo na žádost cizince, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadujícím pobyt delší než 3 měsíce (§ 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Cizinec je podle § 180e odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců oprávněn požádat o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.

6. Skutečnost, že žádost žalobkyně, která byla předmětem napadeného rozhodnutí, byla žádostí o dlouhodobé vízum, je zřejmá z obsahu napadeného rozhodnutí a žalobkyně tuto skutečnost rovněž výslovně potvrdila v žalobě.
7. K přípustnosti žaloby žalobkyně uvádí, že ačkoliv je rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza obecně vyloučeno ze soudního přezkumu, tak v jejím případě se tato výlučka neuplatní. Žalobkyně je totiž osamělou seniorkou a má jen jediné dítě, které žije v České republice. Přípustnost žaloby dovozuje z toho, že chce realizovat právo na rodinný život se svým synem a právo na důstojný život ve stáří, která jsou zaručena čl. 10 odst. 1 a 2, čl. 30 a čl. 32 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), přičemž napadené rozhodnutí zasahuje do jejích základních práv. Právo na soudní přezkum napadeného rozhodnutí proto dovozuje z čl. 36 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Odkazuje rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 As 95/2008-45, publikovaný pod č. 1955/2009 Sb. NSS, ve kterém byla do budoucna nastíněna možnost prolomení výlučky soudního přezkumu rozhodnutí týkajících se udělování víz skrze právo Evropské unie, a na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2020, č. j. 5 A 203/2017-29, v němž soud připustil soudní přezkum rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.
8. Napadeným rozhodnutím bylo rozhodnuto o žádosti žalobkyně o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza podle § 180e odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Takové rozhodnutí je způsobilé zasáhnout do veřejných subjektivních práv žadatele, a proto je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39, publikovaný pod č. 2973/2014 Sb. NSS), je však vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Judikatura přitom dovodila, že tato výlučka ze soudního přezkumu není v rozporu s ústavním pořádkem. V případě cizinců totiž neexistuje ústavně zaručené právo na pobyt na území České republiky (vyjma občanů Evropské unie), které by vyplývalo z Listiny nebo z mezinárodních smluv. Cizinci proto nemají právní nárok na udělení pobytového víza. Rozhodnutím o neudělení víza rovněž nemůže bez dalšího dojít k zásahu do základních práv a svobod cizinců. Je tudíž v kompetenci zákonodárce toto řízení vyloučit ze soudního přezkumu, aniž by se tím dostal do rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny (srov. právní větu nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, publikovaného pod č. 234/2012 Sb., dále např. usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 2. 2020, sp. zn. II. ÚS 393/20, bod 25, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45, publikovaný pod č. 1955/2009 Sb. NSS).
9. Žalobkyně neuvedla, proč napadené rozhodnutí podle ní neoprávněně zasáhlo do jejího práva na soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 10 odst. 2 Listiny. Z výše uvedeného naopak vyplývá, že případný zásah do rodinného života žalobkyně byl oprávněný, pokud jí nesvědčí právo na pobyt na území České republiky. Co se týče žalobní argumentace zásahem do práv zaručených čl. 10 odst. 1 Listiny, není zřejmé, jakým způsobem bylo podle žalobkyněasaženo do jejího práva na lidskou důstojnost, osobní čest, dobrou pověst a jméno. K argumentaci čl. 30 Listiny soud konstatuje, že se žalobkyně jakožto cizinka nemůže dovolávat práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, neboť toto právo je zaručeno pouze občanům České republiky (čl. 42 odst. 1 a 2 Listiny). Prováděcí právní předpisy pak tvoří obsah těchto práv, přičemž právo na udělení víza cizinci z důvodu potřeby hmotného zabezpečení ve stáří tyto předpisy neupravují. Pokud jde o čl. 32 Listiny,

není soudu zřejmé, proč by se v této věci mohl jakkoli uplatnit, když syn žalobkyně je již zletilý a starší 26 let, a tudíž nemůže být nezaopatřeným dítětem. Navíc se práv uvedených v čl. 30 a čl. 32 Listiny lze domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí (čl. 41 odst. 1 Listiny).

10. Napadené rozhodnutí je tedy podle vnitrostátní právní úpravy vyloučeno ze soudního přezkumu, přičemž soud v tomto případě neshledal, že by soudní výluka byla v rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny.
11. Subjektivní právo cizince na pobyt na území České republiky nevyplývá ani ze žádného mezinárodního katalogu základních práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2020, č. j. 3 Azs 260/2019-27, bod [16]). Úmluva negarantuje právo cizinců vstoupit či pobývat na území určitého státu. Smluvní strany mají právo samostatně kontrolovat vstup, pobyt a vyhoštění cizinců (viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 12. 3. 2014 ve věci *Kurić a ostatní proti Slovinsku*, č. 26828/06, bod 355: „According to the Court’s case-law, the Convention does not guarantee the right of an alien to enter or to reside in a particular country and Contracting States have the right, as a matter of well-established international law and subject to their treaty obligations, including the Convention, to control the entry, residence and expulsion of aliens“).
12. Konkrétně se k právu na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 8 Úmluvy již několikrát vyjadřoval Nejvyšší správní soud, přičemž ve svém rozsudku ze dne 17. 5. 2023, č. j. 2 Azs 286/2022-40, uvedl, že „čl. 8 Úmluvy nemůže být vykládán v tom smyslu, že z něj plyne právo na udělení určitého pobytového oprávnění [srov. bod 91 rozsudku ESLP ze dne 15. 1. 2007 ve věci *Sisojeva and others v. Latvia* (stížnost č. 60654/00): „as the Court has reaffirmed on several occasions, Article 8 cannot be construed as guaranteeing, as such, the right to a particular type of residence permit“; dále např. bod 35 rozsudku ESLP ze dne 13. 10. 2016 ve věci *B. A. C. v. Greece* (stížnost č. 11981/15) a bod 121 rozsudku ESLP ze dne 26. 4. 2018 ve věci *Hoti v. Croatia* (stížnost č. 63311/14)]. Nemůže-li být čl. 8 Úmluvy vykládán v tom smyslu, že z něj stěžovatelce plyne právo na udělení dlouhodobého víza, pak nemůže být ani předmětné vynětí ze soudního přezkumu v rozporu s právem na respektování soukromého a rodinného života, a to ať už stěžovatelky, nebo její matky či nevlastního otce. Stěžovatelka navíc neuvedla žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly přiznání extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy, jak je pojímán v judikatuře ESLP.“
13. Žalobkyně taktéž neuvedla žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by v jejím případě měl být přiznán extrateritoriální účinek čl. 8 Úmluvy, tedy do jaké míry je jí znemožněno vést rodinný, případně soukromý život v zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit jí přenést si svůj rodinný život na jeho území (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 124/2021-35, bod [20]). Ze žaloby ani napadeného rozhodnutí přitom nevyplývá, že by žalobkyně nemohla realizovat svůj rodinný život ve Vietnamu. Žalobkyně podala žádost o dlouhodobé vízum za účelem rodinným, neboť chce v České republice pobývat se svým zletilým synem, který je stejně jako ona státním příslušníkem Vietnamu a pobývá v České republice na základě zaměstnanecké karty od roku 2021. Soudu není známa žádná skutečnost, která by synovi žalobkyně bránila v přesídlení do země původu, pokud chce realizovat rodinný život se svou matkou. Případně je možné, aby žalobkyně zažádala o krátkodobé vízum, pokud si přeje navštívit svého syna v České republice. Je třeba dodat, že podmínky pro spuštění extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. 2. 2001, ve věci *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost

č. 44599/98) a k jeho přiznání dochází pouze ve výjimečných případech, což vyplývá mimo jiné i z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 95/2008-45, na který žalobkyně odkazuje.

14. Nejvyšší správní soud se v kontextu soudního přezkumu udělování víz zabýval i právem na spravedlivý proces zakotveným v čl. 6 odst. 1 Úmluvy, přičemž v rozsudku ze dne 21. 11. 2013, č. j. 7 As 80/2013-34, konstatoval, že vyloučení soudního přezkumu v případě neudělení víza nelze považovat ani za rozporné s mezinárodním právem, neboť neexistuje žádná norma mezinárodního práva, která by takový přezkum zaručovala. Vstup, pobyt a vyhošťování cizinců čl. 6 odst. 1 Úmluvy nepodléhá, a tak přípustnost žaloby nelze dovodit ani z Úmluvy.
15. Pokud jde o unijní právo, tak čl. 47 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie stanoví, že každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem. Pokud by tedy právo žalobkyně na udělení dlouhodobého víza vyplývalo z unijních předpisů, měla by právo na soudní přezkum rozhodnutí o neudělení takového víza (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 Azs 112/2018-50, body [11] a [12], dále rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 45 A 102/2016-23, publikovaný pod č. 3755/2018 Sb. NSS, bod 15, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016-49, publikovaný pod č. 3718/2018 Sb. NSS, zejména bod [45]). Soud však dospěl k závěru, že žalobkyni z žádného unijního předpisu takové právo neplyne.
16. Judikaturou bylo dovozeno, že členské státy jsou povinny zajistit soudní přezkum rozhodnutí o neudělení *krátkodobých* víz, a to na základě čl. 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009 o kodexu Společenství o vízech (dále jen „vízový kodex“), který byl vyložen rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 12. 2017, C-403/16, *El Hassani* (srov. bod 15 již citovaného rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 45 A 102/2016-23). Vízový kodex se však dle jeho čl. 1 odst. 1 vztahuje pouze na krátkodobá víza nepřesahující tři měsíce, přičemž žalobkyně si zažádala o udělení dlouhodobého víza nad 90 dní ve smyslu § 17b zákona o pobytu cizinců. Vízový kodex tedy na posuzovanou věc nelze aplikovat.
17. U *dlouhodobých* víz je zapotřebí rozlišovat mezi důvody podání žádostí o jejich udělení, neboť některé účely, pro něž je o dlouhodobé vízum žádáno, mohou spadat do působnosti unijního práva (opakovane srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 253/2016-49).
18. V případě žalobkyně by hypoteticky mohlo přicházet v úvahu použití směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny (dále jen „směrnice o sloučení rodiny“), neboť žalobkyně podala žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem rodinným, aby mohla v České republice pobývat se svým synem. Působnost směrnice o sloučení rodiny se však vztahuje jen na určitý okruh rodinných příslušníků, mezi které žalobkyně nepochybně nespadá (viz čl. 4 odst. 1 směrnice o sloučení rodiny). V čl. 4 odst. 2 směrnice o sloučení rodiny je pak stanoveno, že „s výhradou dodržení podmínek stanovených v kapitole IV mohou členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech povolit vstup a pobyt podle této směrnice těmto rodinným příslušníkům: a) nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejího manžela, pokud jsou na ní závislí a nepožívají nezbytnou podporu rodiny v zemi původu; b) zletilým svobodným dětem osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejího manžela nebo její manželky, pokud se o sebe prokazatelně nedokáží postarat z

důvodu zdravotního stavu.“ Ve vztahu k nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii tedy směrnice o sloučení rodiny stanoví pouze podmínky, které mají členské státy v jejich případě dodržet, rozhodnou-li se jim povolit vstup a pobyt na svém území, nicméně nezakotvuje právo na udělení dlouhodobého víza (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 2 Azs 286/2022-40, bod [11]). Ze žaloby a z napadeného rozhodnutí nadto ani nevyplyvá, že by žalobkyně byla na svém synovi závislá ve smyslu čl. 4 odst. 2 písm. a) směrnice o sloučení rodiny, což plyne již z toho, že její syn vycestoval v roce 2021 z Vietnamu do České republiky za prací a žalobkyně ve Vietnamu zůstala s tím, že si se vším vystačí a sama se stará o svou domácnost. Lze proto uzavřít, že na žalobkyni směrnice o sloučení rodiny nedopadá, což ostatně konstatovala i ona sama v žalobě. Proto žalobkyni nepřísluší ani právo na soudní přezkum napadeného rozhodnutí podle čl. 18 směrnice o sloučení rodiny, případně podle čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Soud dodává, že Česká republika transponovala čl. 4 odst. 2 písm. a) směrnice o sloučení rodiny do § 42a zákona o pobytu cizinců, přičemž z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalobkyně taktéž nespadá do okruhu oprávněných osob podle tohoto ustanovení [v úvahu by mohla připadat aplikace § 42a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, nicméně žalobkyně není starší 65 let a dokáže se o sebe postarat].

19. Pro úplnost je třeba uvést, že na případ žalobkyně nelze použít ani směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, neboť ona i její syn jsou státními příslušníky Vietnamu, nikoliv občany Evropské unie (viz čl. 1 a 2 této směrnice).
20. K rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2020, č. j. 5 A 203/2017-29, kterého se žalobkyně dovolává, je nutné podotknout, že vychází z nesprávného užití analogie institutů krátkodobého a dlouhodobého víza, což je v rozporu se zněním i smyslem úpravy zákona o pobytu cizinců, jakož i unijní úpravy, neboť každý z institutů slouží ke zcela jinému účelu (k odlišnosti těchto institutů viz bod [23] opakovaně zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 253/2016-49). Městský soud v Praze v daném případě dospěl k závěru, že žaloba ve věci dlouhodobého víza byla přípustná, avšak tento závěr opřel výlučně o právní úpravu a judikaturu týkající se udělování *krátkodobých* víz, zejména o čl. 32 odst. 3 vízového kodexu a rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 45 A 102/2016-23. Na rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem rodinným však požadavky unijního práva takto vztáhnout nelze, neboť rozhodování o udělení dlouhodobého víza nespadá do působnosti vízového kodexu (viz čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 2 vízového kodexu). Soud tedy uvedený rozsudek Městského soudu v Praze nepřesvědčil o přípustnosti žalobkyniny žaloby, a to z důvodu nesprávného východiska, že přípustnost žaloby ve věci dlouhodobého víza je dána unijní regulací krátkodobých víz (ke shodnému závěru dospělo i usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 11. 2022, č. j. 57 A 91/2022-19, bod 27).
21. Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 A 203/2017-29 se opírá také o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, č. j. 5 Azs 283/2018-28, který jako první vztáhl argumentaci týkající přípustnosti soudního přezkumu krátkodobých víz vyplývající z unijního práva na přezkum udělování víz dlouhodobých. Tento rozsudek je však navazující judikaturou Nejvyššího správního soudu označován za tzv. judikaturní exces (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2020, č. j. 10 Azs 21/2020-28, bod [10]) či za „argumentačně úsporné a ojedinělé dřívější rozhodnutí NSS“ (viz např. rozsudky

Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 286/2022-40, bod [14], a ze dne 30. 6. 2023, č. j. 4 Azs 224/2022-37, bod [18]).

22. Vzhledem k tomu, že se žalobkyně domáhala přezkumu rozhodnutí, které je ze soudního přezkumu vyloučeno na základě § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, přičemž soudní přezkum napadeného rozhodnutí nelze dovodit ani z mezinárodního či unijního práva, je žaloba v této věci nepřijatelná. Soudu proto nezbylo nic jiného než žalobu I. výrokem tohoto usnesení podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s. odmítnout.
23. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, protože žaloba byla odmítnuta.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 10. srpna 2023

Mgr. Marcela Uhříčková, v. r.
samosoudkyně